

lidt om Sporup sogn

Jeg starter min historie i Framlev. På billedet ses skolens yngste klasse omkring 1931. Baggest til højre står min farfar, Jørgen Marius Helbo, som var lærer i Framlev på den tid. Som nr. 3 fra højre i nederste række sidder min far, Aage Helbo, som lige var startet i skolen.

Far stammede fra en udpræget lærerfamilie. Hans far og mor havde mødt hinanden på Vordingborg seminarium, hvor de studerede. Hans morfar var med til at starte Danmarks lærerforening. Blandt hans 5 søskende var der yderligere 2 lærere, 1 skolelæge, 1 skolesundhedsplejerske og min onkel Poul, som var med til at starte den første Rudolf Steiner skole i Århus.

Fra familien havde han også en udpræget interesse for historie. Da dette billede blev taget, havde han allerede besøgt samtlige domkirker i Danmark plus den i Lund og den i Slesvig.

Far gik på Gedved seminarium fra 1943-1946. Derefter blev han ansat på Hinnerup realskole.

Arkitektonisk er det nok den dårligste, af Favrskov kommunes tre private realskoler; men nu er det den eneste, der er tilbage.

I Hinnerup mødte far og mor hinanden. De blev gift i juli måned 1952.

Her byggede de hus sammen. Det var det første hus i det meget store villakvarter, der i dag udgør Gammel Hinnerup.

Adressen er nu Århusvej 24. Her blev jeg født i 1954.

Men far søgte nye udfordringer. I Farre var lærer Graf død i maj 1954, og far søgte og fik stillingen. Han startede i Farre som lærer efter sommerferien 1954. Mor og jeg blev dog i Hinnerup et halvt år længere, indtil tjenestebo-ligen var gjort klar.

Farre ligger i Sporup sogn, som er en underlig langstrakt affære. Mod vest grænser det op til Gjærn sogn og mod øst går det helt ud til Skørting og Sjelle. Der er to byer, Farre og Lyngby i sognet og ind imellem ligger Sporup kirke helt for sig selv. Før ud-flytningen var kirken det eneste hus mellem de to byer.

Vejen mellem Sporup og Lyngby, den eneste, som binder sognet sammen på langs er stadigvæk ikke asfalteret.

Hvor øde der er opdagede man i 1962. Da mælkekusken kom forbi en morgen, opdagede han denne bil ved vejen. Bilen var stjålet dagen før i Karup, og biltyvene var kørt galt om aftenen, de var for længst forsvundet; men ingen havde bemærket noget.

Af samme grund har Lyngby altid hørt til Røgen skoledistrikt, og denne annonce, som var i Jyllands-Posten flere gange i 1892, viser også det særlige forhold.

Proprietær Rasmussen på Lyngbygården fortæller her, at alle, der vil have fat i ham, skal ringe til telefonstationen i Røgen - ikke i Hammel eller Farre.

Onsdag 12—2.	Lørdag 12—2.	(A 7)
T elefon Adresse til Lyngbygaard pr. Hammel er Røgen Telefonstation. (907)		
E n ældre Kjøbmand kunde ønske at Indskyde 5 à 10,000 Kr. i en ren- tabel Virksomhed, eventuelt være til-		

Min teori om Sporup kirkes placering begynder med gravstenen over mine tip-34-oldeforældre - Gorm og Thyra.

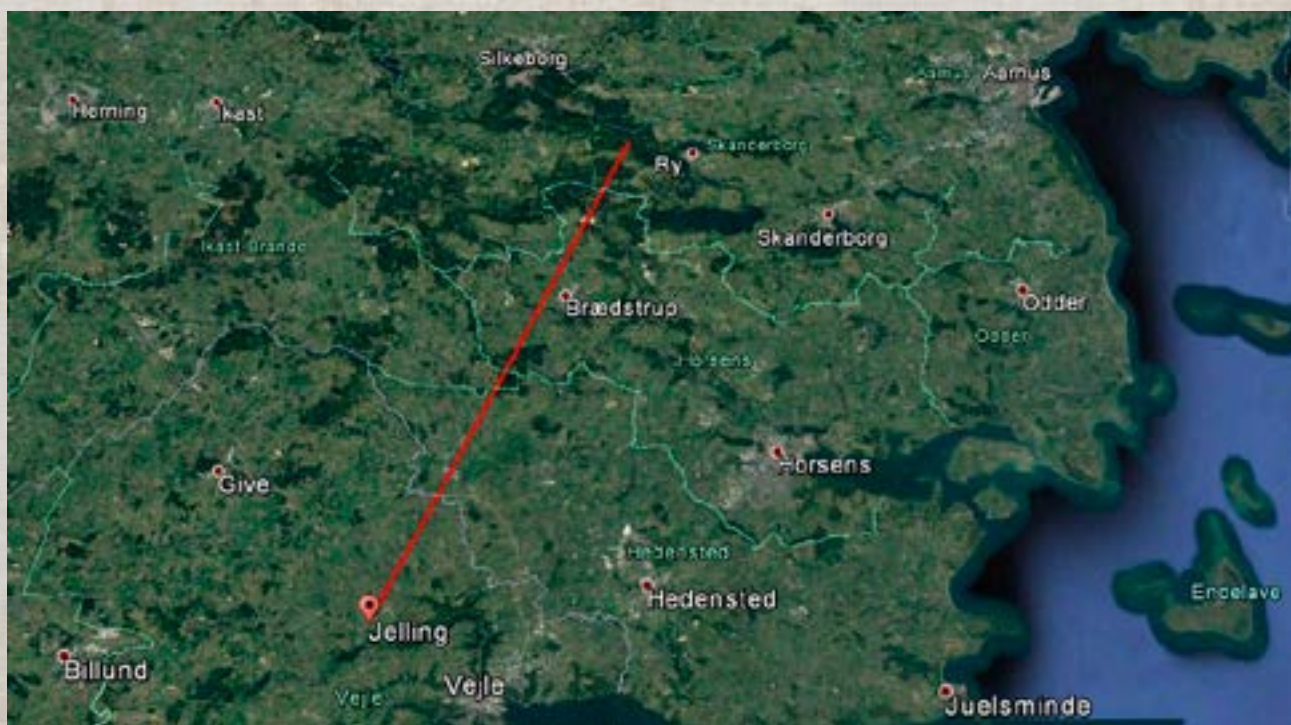

Dette billede er taget fra toppen af nordhøjen i Jelling. De nyeste udgravninger har vist, at højen oprindeligt har ligget midt i en kæmpemæssig skibssætning.

Med dette skib skulle mine aner rejse fra Midgård til Asgård.

Som vi ved er Midgård og Asgård forbundet af regnbuebroen Bifrost, der bevogtes af Heimdall. Den ende af Bifrost, der er i Midgård, står på Himmelbjerget.

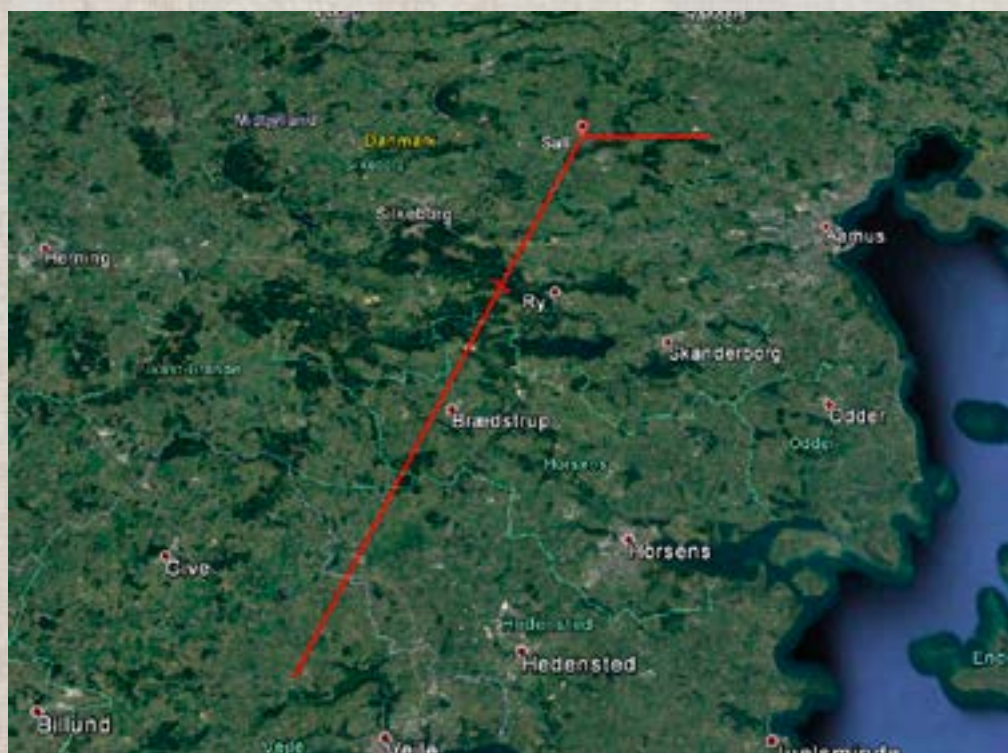
Derfor er det ingen overraskelse, at skibet i Jelling har kurs direkte mod Himmelbjerget. Det ses ikke, når man står i Jelling for der er 42,2 km til Himmelbjerget; men vha. Google Earth kan man nemt se, at retningen er rigtig. Linien, som går gennem skibssætningens længdeakse, rammer måske ikke Himmelbjergtårnet præcist, snarere lidt længere nede i retning af restauranten. Men vi ved jo heller ikke præcist, hvor Bifrost stod, og selv 50 meters unøjagtighed er ikke alverden på den afstand.

Hvis vi nu forlænger denne linie videre mod nord, kommer vi til Sall kirke. Her er retningen helt præcis og afstanden fra Himmelbjerget til Sall er 21,1 km, halvdelen af afstanden fra Jelling til Himmelbjerget. I den Ældre Edda findes digtet om Rigs (Odins) vandring gennem Midgård. Han besøger tre familier fra samfundets tre grupper - træl, bonde og jarl, der bor i hhv. en hytte, et hus og en sal.

Jarlen i fortællingen om Rig beskæftiger sig med jagt, våbenbrug og sport. Men han behersker også runerne. Dvs. han tager sig af religion og videnskab. I praksis betyder det bl.a. at han holder styr på årets gang, så man i bondesamfundet ved, hvornår markerne skal tilsås om foråret. Det fastlægges som nu påsken ud fra jævndøgn. På jævndøgn står solen op i stik øst. Set fra Sall er det over Haldum kirke. Om Haldum kirke findes et gammelt folkesagn ifølge hvilket kirken tidligere tjente som sømærke. Det virker underligt, da den jo ligger langt inde i landet; men vi startede jo denne historie i Jelling med et skib.

Dermed er vi (i min historie) næsten nået frem til Sporup og denne kirkes mærkelige beliggenhed. Haldum kirke ligger altså stik øst for Sall. I de tre andre himmelsretninger, nord, vest og syd finder vi hhv. Torup, Skorup og Sporup. Retningen fra Sall til Sporup er ifølge Google earth 179,3 grader; men det er jo koordinat-retningen. Når vi tager hensyn til misvisningen og regner i sande retninger, så er retningen præcist syd.

Men uanset, hvorfor Sporup kirke ligger som den gør, så er den her. Sporup kirke set fra syd-vest - op ad Sporup Kirkevej. Billedet er taget omkring 1964, før renoveringen. Det kan ses på, at kirken har skorsten.

Sporup kirke set fra sydvest - ved graverbygningen. Billedet er taget omkring 1964, før renoveringen. Det kan ses på, at kirken har skorsten.

Dette og de følgende billeder er taget indvendigt i kirken før renoveringen. Dengang var hvælvingerne smykket af kalkmalerier; men de var lavet i 18-hundredetallet på grundlag af rester af gamle kalkmalerier. Dermed levede de ikke op til Nationalmuseets forestilling om originalitet.

Øverst til venstre i skibet stod dette fyr, som var forbundet med skorstenen.

Koret set fra skibet, til højre er prædikestolen.

Skibet set fra pulpituret med orgelet.

Koret med kalkmalerier af to fantasidyr over altertavlen. De er der stadig; men nu er de "originale" og dermed ikke nær så tydelige.

Den nordlige søjle til hjælvingen øverst i skibet.

Da kalken blev banket af, fandt man på denne søjle et gammelt kalkmaleri af en djævel. Det var originalt, men ifølge menighedsrådet var det ikke pænt, og derfor blev det kalket over. Måske kommer det frem, når kirken skal renoveres næste gang?

Dette billede er taget under renoveringen. Til venstre ses det sted, hvor fyret tidligere stod. I væggen er der et sort hul, som fører ind til skorstenen. Prædiskestol og alter er pakket ind i plader og plastik.

Midt under renoveringen fandt man en stor flad sten i gulvet lige indenfor den tilmurede syddør. Ved nærmere eftersyn viste det sig, at der var skrifttegn på oversiden. Her står pastor Rasmussen ved siden af runestenen, der stadig ligger på findestedet. Dermed var det bevist, at der havde været noget på stedet, før kirken blev bygget.

Nationalmuseet blev tilkaldt. Arkæologen står her til højre for runestenen sammen med en fotograf. Fra venstre er det fra menighedsrådet Peder Jensen, pastor Rasmussen og Peter W. Pedersen.

Runestenen fik en direkte betydning for vores familie. Den 5. maj 1968 blev jeg konfirmeret og min lillebror døbt. Vi havde ikke rigtigt kunnet finde frem til hans navn; men efter forslag fra pastor Rasmussen og med inspiration fra runestenen blev det til Niels Toke. På stenen står der nemlig at den er rejst over en Toke, som ejede skib med arne.

Tilbage til runestenen, som Preben Christensens medarbejdere her er ved at rejse op for første gang. Længst til højre er det Svend Lang, den midterste politikergeneration, som i mange år repræsenterede socialdemokraterne i Røgen-Sporup sogneråd og senere Hammel byråd. Lige til venstre for ham, længere tilbage står Andreas i Skrænten.

Skrænten er egentlig et markant hus midt i Farre og et hus, som i det ydre ikke har ændret sig ret meget gennem årene. Ifølge BBR er det på 100 kvadratmeter, og i min tid i 50'erne og 60'erne var det delt i to lejligheder. Andreas og hans kone Hilda boede i den nordlige lejlighed med deres 10 børn.

Der må have været trangt i huset. I hvert fald indtil 1967, hvor Andreas på en dag fik gift to af sine døtre, Lilly og Margit kun 5 måneder efter at søsteren Gurli var blevet gift.

Før Andreas og Hilda flyttede ind, havde huset været kommunens fattighus. Som sådan fungerede det indtil 1937. På den tid var der kun to fattiglemmer, Anders Laursen og dennes åndssvage søster. Derfor havde kommunen lejet en lejlighed ud til den ugifte Thora Thøgersen. Den 12. november 1937 brød Anders Laursen ind til hende og myrdede hende. Derefter vandrede han til Hammel og meldte sig hos arrestbestyreren.

Politiets Arbejde med Farre-Mordet.

Forholdet mellem den myrdede og Morderen skal klarlægges.

Hammel.

SKONT det uhyggelige Mord i Farre foreligger fuldt opklaret, har Politiet dog et stort Arbejde tilbage med at undersøge alle Forhold vedrørende den myrdede og Morderen og klarlægge disse i Rapporter, forinden Forhøret kan finde Sted.

Morderen har hver Dag været til Afhøring; men noget nyt i Sagen er hidtil ikke kommet frem.

Resultatet af Retsmedicinsk Instituts Undersøgelser er heller ikke endnu kommet til Politiet, saa det kan næppe ventes, at der bliver afholdt Forhør i denne Uge.

Farre-Morderen, Anders Laurson.

Dengang var der ikke noget, der hed navneforbud. Allerede dagen efter mordet kunne Hammel Avis præsentere morderen med navn og billede.

Side 5.

Farre-Morderen har i Nat hængt sig i Hammel Arrest

Han har skaffet sig en Snor ved at rive sit Lagen i Stykker.

FARRE-MORDEREN, Anders Laurson, har i Nat hængt sig i Arresten i Hammel og dermed unddraget sig den jordiske Retfærdighed.

Arrestforvarer Norup oplyser, at Morderen hele Tiden havde været rolig og uanfægtet af sin grufulde Udaad. Da Arrestforvareren i Aften ved Sengetid tilsaa Fangerne, var der ikke noget at mærke paa Anders Laurson, og man kan opaa se, at han har været i Seng. Han har revet Laget i Stykker og af dette smøet den Snor, hvori han har hængt

sig.

Arrestforvareren tilkaldte naturligvis straks en Løge, men denne kunde kun konstatere, at Døden forlængst var indtraadt.

Det rystende Drama, der for otte Dage siden udfoldedes i Fattighuset i Farre, hvis dødelige Bestialitet næppe kan beskrives, er nu Slut. Morderen udtalte ved Forhøret, at det havde været hans Hensigt at hængte sig, efter at han havde myrdet sit Offer, men at Mødet havde svigtet ham i det afgørende Øjeblik. Nu er det altsaa sket.

Men han blev aldrig dømt, for ugen efter hængte han sig i arresten.

dede hele Tiden været et spændt
Forhold, og i Aftes ved 18-Tiden var

hende være i Fred og forholde sig

Et Billede fra Politiiundersøgelsen: Fra venstre ses Overbetjent Grønbæk, Ham-
mel, Kriminalassistent Stilling, Aarhus, Politimester Paul Jensen og Kredslæge
Seendsen, Tålborg.

På dette billede fra avi-
sens forside ses betjente
og kredslæge under ef-
terforskningen om formid-
dagen efter mordet. Foto-
grafen står med ryggen til
Skrænten og i baggrunden
anes til højre Farre by-
skole og til venstre Nanny
og Chrestens røde hus,
Sporup Kirkevej 3.

Dette og det følgende billede er taget
på præcis samme sted, blot 17 år
senere, da vi var kommet til Farre.

Samme sted sammen
med far.

Farre byskole var bygget i 1890. Optagelsen af dette billede er det tidligste, jeg kan huske. Da Peders barnevogn står foran huset, må det være i 1956 og da der står neg i traver på Kulbjerggårdens mark, må det være august eller september. Jeg husker at vi var inde i skolestuen og hurtigt løb ud i skolegården, da fotografens flyver kom forbi første gang. Jeg sidder på fars arm til højre i billedet.

Ud over skolestuen og tjenesteboligen var der en stor udhuslænge mod vest. Her havde der tidligere været stald, da lærer Knudsen drev landbrug før 1928. Nu blev den bl.a. brugt til lager for kommunens vejvæsen. Her stod den store damptromle, som vi tit legede på.

Skolen var to klasset. Dvs. store klasse med 4-7 årgang gik i skole om formiddagen fra 8-12. De er her fotograferet udenfor klasseværelset på østsiden af bygningen omme i haven.

Om eftermiddagen fra 12-15 kom så borte klasse med de tre små årgange.

Far fik sat gang i mange ting. Han var på ingen måde havemand, og det var nok en af grundene til at den store nyttehave vest for skolen, hvor der senere blev kommunal legeplads, blev udlagt til skolehaver.

Han indførte også flere forbedringer i undervisningen. Det omfattede bl.a. sløjd eller formning - indenfor rammerne af de fysiske muligheder.

Her er det ældste og yngste deltager, smed Lemming og Ruth Thomsen fra Røddikgården.

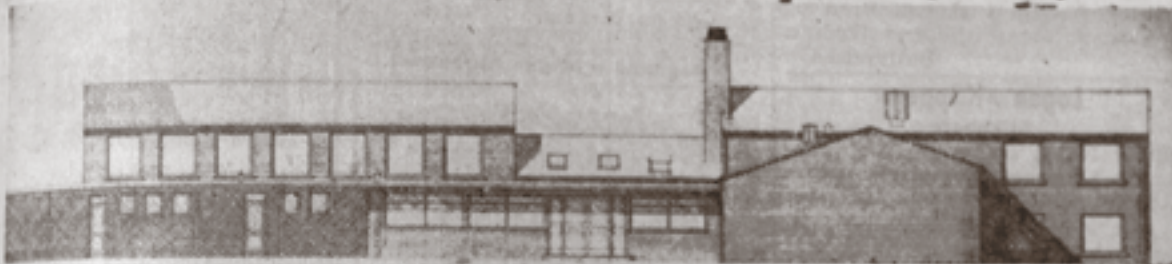
Et andet billede fra aftenskolen med bl.a. Jens Koudal og Elly Andersen, Sporup og Gerda i Røddikgården.

Det kom ikke bare skolebørnene til gode. Om aftenen blev der arrangeret aftenskole med fag som ben og horn eller bogbinding.

FREDAG DEN 11. JANUAR 1957

Den nye centralskole i Røgen-Sporup

Billedet viser den tegning, der er udarbejdet til den nye centralskole i Farre, som vil blive påbegyndt, saa snart man har faaet spørgsmaalet om byggegrund afklaret. Man regner med, at selve skolen vil koste ca. 490.000 kr., men hertil kommer lærerboliger, regulering af plads, nyt inventar, en kloakledning paa ca. 1 km og opførelse af et rensningsanlæg samt køb af grunden. Skolen bliver 5-klasset med to lærere og to lærerinder.

Allerede, da mor og far flyttede ind, sagde sognerådet, at de ikke skulle regne med at bo der længe. Der ville højst gå to år til den nye skole med tilhørende lærerboliger stod klar. Sådan kom det ikke til at gå. I 1957 var man klar til at bygge denne 5-klassede skole; men året efter kom den nye skolelov. Den ophævede forskellen mellem købstads- og landsbyordning, så eleverne i Farre også skulle undervises i sprog, fysik og husgerning. Dermed skulle der bygges faglokaler og det krævede igen at alle kommunens børn blev samlet, hvorved planlægningen stort set startede forfra.

Men i vinteren 1957-58 blev Farre Forsamlingshus bygget om. Der blev opført en ny skænkestue og den gamle blev bygget om til garderobe og toiletter. Far fik nu sat igennem, at der blev givet tilladelse til oprettelse af en "midlertidig forskole" i Farre. Som klasselokale brugtes den nye skænkestue i forsamlingshuset og der blev ansat en lærerinde. Det betød, at man allerede i 1958 kunne lave en treklasset skole i Farre efter reglerne i den nye skolelov, hvor de ældste elever fik 32 timer om ugen mod tidligere 23. I Røgen og Farre hede fortsatte man efter den gamle lov. Billedet er fra den store sal i Farre forsamlingshus. Det viser Røgen-Farre sangkor under ledelse af Hans Fruelund. Til højre ses den nye dobbeltdør ind til den nye skænkestue.

I 1960 blev ordningen så udvidet til at omfatte alle kommunens skoler. Nu havde man en 7-klasset skole og Mads Hansens bus holdt det hele sammen.

Gymnastikforeningerne i Røgen og Farre sammen-sluttes

Røgen Gymnastikforening havde i aftes ekstraordinær generalforsamling. Eneste punkt paa dagsordenen var spørgsmaalet om sammenslutning med gymnastikforeningen i Farre. Sammenslutningen blev vedtaget i Farre i sidste uge, og da Røgen ogsaa gik ind derfor i aftes, vil de to foreninger fremtidig være en enhed.

Ny generalforsamling med begge klubbers medlemmer som deltagere finder sted i Farre forsamlingshus torsdag den 25. oktober.

I efteråret 1956 blev de to gymnastikforeninger i Røgen og Farre lagt sammen. Far havde været formand for foreningen i Farre og Isager Hansen for den i Røgen.

Der blev iværksat en række tiltag for at fremme samarbejdet. I 1959 blev der således afholdt en stor fælles sportsfest. Hvor der bl.a. blev spillet oldboys-fodbold Røgen mod Farre.

Her er de to hold ankommet til Farre efter turen gennem Røgen. Forrest kører skrædder Harrit, der var dommer, hvilket han nok især havde kvalificeret sig til ved at være ejer af den flotte dommerbil. Efter ham kommer holdet fra Farre. Det er Thomas i Røddikgården der trækker med sin røde Nuffield. Bagefter kommer Røgens hold trukket af Isager Hansens grå Ferguson. Alle spillerne sidder på de bænke, som stadig står i Farre forsamlingshus. I baggrunden ses smed Lemmings smedie, der lå lige nord for Skrænten.

Kristian-smeden spillede også med; men han var næsten 70 og var derfor ikke så god til løbe. Derfor stod - eller sad - han på mål for Farre. Til højre står Thomas i Røddikgården.

Som yderligere hjælp til ham lånte man Røgens mål. Derefter klarede han opgaven fint.

Her er de to hold efter kampen.

I Røgen havde man haft en tradition med at opføre friluftsspil. Det foregik i den store have ved Kammergården. Her er det stykket Ved Midsommertid, der blev opført i 1954.

I foråret 1956 døde Jens Kammer og dermed manglede et sted til friluftsspillet. Men samme år var Hammel-banen blevet nedlagt. Derfor blev skuespillet dette år opført ved Sporup station. Skuespillet hed "Valle tager affære" og man brugte stationsbygningen som kulisse, mens tilskuerne sad på baneterrænet.

I Farre lavede man også friluftsspil. I 1956 var det stykket Feriegæster. Planen var egentlig, at det skulle opføres i byskolens have; men pga. regnvejr måtte man i sidste øjeblik flytte til forsamlingshuset.

I vinteren 1957-58 sneede det voldsomt. En søndag var der kommet så meget, at pastor Dam i Røgen ikke kunne komme til Sporup med sin Opel Kaptajn. Istedet måtte præstegårdsforpagter Isager Hansen spænde sin Ferguson for fladvognen. Præsten kom op på fladvognen og så gik det mod kirken. Far der var kirkesanger kom med, men det vides ikke, om der kom andre. Efter gudstjenesten blev man enige om, at holde pause i Farre byskole, hvor man fik en rødvinstoddy i disse glas. Her kom man til at snakke om samarbejdet og fandt så på, at man kunne lave fælles friluftsspil i præstegårdsskoven.

Man enedes om at opføre skuespillet Elverhøj. Det blev meget omfattende med et samlet budget på over 3000 kr, der skulle tjenes ind ved salg af billetter til 3 kr/stk.

Som instruktør fik man fat i lærer Blirup i Svenstrup (nr. 2 fra højre). For musikken stod Hans Fruelund fra Hammel (i midten). Til venstre er det pastor Dam, som spillede Chr. IV, derefter Hilda Friis og længst til højre Isager Hansen.

Fra venstre: Karen Eriksen (mor Karen), Isager Hansen (jæger Mogens), Pastor Damm (Christian IV), Brugsuddeler Vagner Jensen (ridder Ebbesen).

Børneballetten - til venstre Bodil Andersen (datter af slagteren i Farre) og Bente Møller-Christiansen fra Smidsiggården.

Det største indtryk på mig gjorde dog, at radioforhandleren i Sorring kom med sin højtalervogn for at lave lyd. Under en pause skulle den flyttes over på den anden side af Tryggvælde Å via et par brædder. Det gentog vi senere i skolens have, da regnvejr havde omdannet havegangen til en passende å.

Dermed er vi tilbage i Farre og fra skolen kan vi gå en tur op gennem byen. Efter Skrænten på venstre side kommer som et af de mere markante huse købmand Sørensen's købmandsforretning. Sådan ser den ud i dag.

Her er vi ved samme sted i begyndelsen af 1960'erne. Dengang kunne man købe benzin hele tre steder i Farre. Købmand Sørensen havde BP. Købmand Friis havde først Esso og senere Uno-X. Mads Hansen havde Shell.

Samme sted endnu engang nogle år senere. Det er nok omkring 1963. Der er nu blevet anlagt fortovej på begge sider af vejen. Købmandsfamilien boede over forretningen og øverst oppe boede købmandens mor Mette. Til venstre for forretningen er der kontor, derefter garage til lastbilen og grovvareforretning. Bag benzintanken holder købmandens Morris 100. Købmand Sørensen var en stor mand, så da Thomas i Røddikgården første gang så denne bil, spurgte han: "Hvordan tager du den på?"

Efter krigen og de dermed forbundne erfaringer fyldte hjemmeværnet relativt meget i Farre, hvor rigtigt mange var medlemmer. Her holdes øvelse i 1959, hvor man samles hos købmand Sørensen og sidder op på dennes lastbil klar til indsats.

Madsen maskingeværer på købmandens lastbil.

Købmand Poul Gam Sørensen - et hoved højere end alle andre.

I 1962 blev købmandens eneste søn Jørn konfirmeret. Det blev fejret i købmandsforretningen, hvor der var stillet borde op. Fra venstre ses Mette Marie Dein (mor til købmand Sørensen), Gudrun Fischer Pedersen (g.m. Poul Gam Sørensen), Jørn Gam Sørensen, Poul Gam Sørensen.

Fra venstre ses Arnt Thomsen (bror til Thomas Thomsen), kvinde?, Thomas Thomsen i Røddikgården, Hanne Johansen (g.m. dyrlæge Johansen).

I midten far, Aage Helbo.

Fra venstre: Gårdejer Marius Christensen, Elin gm. tømrer Villy Jensen, Aage Helbo, Ragnhild Christensen, Chresten Gammelgaard.

Bag forretningen var der et lager og under det en lavloftet kælder, hvor der blev opbevaret drikkevarer.

Efter købmand Sørensens forretning kom Villy Jensens tømrerværksted bygget på det sted, hvor skolen lå før 1890, og efter den Andelsmejeriet Høgholm. Sådan ser det ud i dag, hvor bygningen er dækket af høje buske.

Sådan så samme sted ud i 1960.

Bag bygningen ankom mælkekuskene med mælk i junger, der skulle afleveres til mejeriet.

Fra vejen kunne man gå ind i mejeriet og købe mælk. Mejeribestyrer Laursen står ved et bord og hælder mælken på flaske efterhånden som den bliver solgt.

Mejeriet lukkede i 1960 og blev så solgt til Johnsen som drev Borgkilden. I mejeribygningen ud mod Skanderborgvej indrettedes mosteri, og i ostefabrikken bagved blev der sodavandsfabrik. Her står hr. og fru Johnsen samt svigersønnen Niels ved den første sodavandsmaskine.

Dette er nogle år senere, da sodavandsanlægget er blevet udvidet og forbedret. Bagest i lokalet står flaskevaskeren, hvor Peder Helbo står (skjult) og fylder tomme flasker i. Når de så var vasket i maskinen endte de på transportbåndet. Der står fru Johnsen - fru i huset - på en ølkasse. Hun er ved at justere kapselmaskinen. På den anden side af båndet står datteren Linda ved etiketmaskinen, Længst til højre står med ryggen til Lars Helbo, som sætter de færdige sodavand i kasser. Ovre til venstre er det Søren Torbensen, søn af lægen i Hammel. Han er på vej ind i rummet ved siden af, hvor sodavandene blev blandet i kasser. Mellem Søren og fru Johnsen er det svigersønnen, Lindas mand, som var chauffør og kørte de blandede kasser ud til Bilka og Føtex.

Til sodavandsfabrikken var der ikke brug for den gamle mejeriskornsten, så den blev sprængt.

Lidt længere oppe på den anden side af vejen ligger centralen. I husets venstre side havde frk. Vejlin sin trikotageforretning. I højre side var centralen, som blev bestyret af barber Mehlsen og hans kone, der var søster til frk. Vejlin,

Fru Mehlsen betjener centralbordet.

Centralen blev nedlagt i 1968. Mehlsens kunne gå på pension og alle måtte vænne sig til at sætte 9680 foran telefonnummeret

Tilbage på den vestlige side af vejen er dette bindingsværkshus, som tilhørte barber Thomsen.

Han kunne ikke bare klippe og barbere. Han begyndte også hurtigt at lave toupeer og parykker.

Lidt længere henne på samme side af vejen findes huset med damefrisør Arnfreds salon.

Hun åbnede salonen i april 1963. Her er det Hanne Johansen (gift med dyrlægen) og mor, Vita Helbo, der er kunder.

Så er vi igen ovre på østsiden af vejen. Det hvide hus tilhørte Smed Lund, det røde Mads Hansen.

Mads Hansen havde både vognmandsforretning, automobilværksted, cykel- og radioforretning.

Dermed er vi ude af Farre; men hvis man fortsatte mod syd, kunne man i 1960'erne efter få km møde dette syn.

Auktionerne hos Svendsen var legendariske og tiltrak folk langvejs fra.

Her kunne man købe alt lige fra biler uden motor over sko og tandpasta til salami.

I juli 1960 havde vi besøg af en 4H-klub fra Sverige. Det var del af en udveksling, der kørte i flere år. De svenske gæster var cyklet ud til auktionen og da Svendsen hørte det, blev de straks inviteret op på tribunen hvor de hver fik en salami. Han havde købt et parti, som var blevet for gamle, inden slagteriet i Hammel havde fået dem solgt.

Få år senere deltog Gustav Winkler i melodi grandprix med sangen Salami. Det var heller ingen succes. Faktisk førte det til at DR i en længere periode slet ikke deltog i grand prix'et. Hvis man vil vide hvorfor, kan man høre: YouTube

Ud over auktionerne havde Svendsen en interesse for dyr, jo mere eksotiske des bedre. I 1960 havde et rejsemenageri slået sit vinterkvarter op hos ham og mens de var der, døde løven. Skindet lå senere på gulvet i stuen hos dyrlæge Johansen i Farre. Senere samlede Svendsen alle mulige dyr. Her er han ved at fodre en bjørn med sodavand. Han havde nemlig opdaget at den godt kunne lide det.

Dyrene klarede sig dog ikke så godt. Nogle døde, andre måtte aflives, fordi burene var alt for små. Efterhånden endte de som udstoppede her.

Ved siden af auktioner og menageriet afholdt Svendsen bankospil. Det foregik i Tovstup Beboerforening, som han havde stiftet til formålet. Da han solgte medlemskort ved indgangen, blev det lukket af politiet - hvorefter han startede en ny forening.

Det fik direkte indflydelse på Farre. Efter kommunesammenlægningen ville man starte en forening for alle indbyggere. Det ville være naturligt, at have kaldt den Røgen-Farre Beboerforening; men pga. historien hos Svendsen følte man sig tvungen til at vælge det mere borgerlige Røgen-Farre Borgerforening. Her ses foreningen i 1975 efter at man har afhentet årets fuglekonge Ejvind i Brundbjerg.